دھان کی سنڈیوں کے معائنہ کا طریقہ

تعین شدہ مقامات پر پودوں اور شاخوں کی کل تعداد معلوم کی جائے گی ان میں حملہ شدہ شاخوں کی تعداد معلوم کر کے حملہ فی صد لکھ دیا جائے گا۔

دھان کے تیلوں کے معائنہ کا طریقہ

تیلہ کا حملہ عموماً لاب لگانے کے ۳۰ دن سے ۳۵ دن کے بعد شروع ہوتا ہے لیکن ان کی تعداد بڑھتی رہتی ہے۔ موسمی حالات کے مدِ نظر اور ستمبر کے وسط میں اس کا حملہ شدت اختیار کر لیتا ہے یہ جوان اور بچے دونوں حالتوں میں نقصان پہنچاتے ہیں۔ ابتدائی حالت میں چونکہ یہ تنے کے قریب پایا جاتا ہے اس لئے مندرجہ بالا چاروں پوائنٹس پر ان کے جوان اور بچے فی پودا نوٹ کئے جائیں گے۔ ستمبر، اکتوبر میں حملہ کی صورت میں ان پوائنٹس پر نیٹ کی مدد سے تیلہ کی تعداد فی نیٹ معلوم کریں۔

دھان کا سپرے شیڈول اور لاگت / خرچہ روپے فی ایکڑ

نمبر شمار	نام ضرر رساں عوامل	نام کرم کش مرکبات	مقدار فی ایکڑ	نرخ (فی کلو / لٹر)	خرچہ فی ایکڑ	وقت اور طریقۂ استعمال
۱-	تنے کی سنڈیاں	(۱) نرسری بذریعہ دھوڑا				
	(i) زرد سنڈی	بی۔ایچ سی ۱۰٪ ڈسٹ +	۱½ کلوگرام	۱۸/= روپے فی کلو	۲۷/= روپے	ایک ہفتہ کی نرسری پر
		ڈی۔ڈی۔ٹی ۱۰ ایڈ ڈسٹ	۳½ کلوگرام	۱۲/۱۰ 〃 〃	۴۲/۳۵ 〃	دھوڑا کریں۔
	(ii) سفید سنڈی	بذریعہ دانہ دار زہریں				
		باسوڈین ۱۰٪	۷ کلوگرام	۲۸/۵۰ روپے فی کلو	۱۹۹٫۵۰ روپے	کسی ایک دانہ دار
	(iii) گلابی سنڈی	ڈایازینان ۱۰٪	۷ 〃	۲۸/۵۰ 〃 〃	۱۹۹٫۵۰ 〃	زہر کو ۱۵ دن کی نرسری
		فیوراڈان ۳٪	۱۰ 〃	۲۵/۵۰ 〃 〃	۲۵۵/= 〃	پر چھٹہ کریں۔
		سیوڈال ۸/۸٪	۱۰ 〃	۳۲/۵۰ 〃 〃	۳۲۵/= 〃	
		پاڈان ۴٪	۱۰ 〃	۲۴/۵۰ 〃 〃	۲۴۵/= 〃	
		لارسبین ۵٪	۹ 〃	۲۳/= 〃 〃	۲۰۷/= 〃	

نمبر شمار	نام ضرر رساں عوامل	نام کرم کش مرکبات	مقدار فی ایکڑ	نرخ (فی کلو/لٹر)	خرچہ فی ایکڑ	وقت اور طریقہ استعمال
		(ب) فصل				
		بذریعہ دانہ دار زہریں				
	زرد سنڈی	(i) پہلی اور دوسری زہر پاشی				دی گئی زہروں میں سے
		باسوڈین ۱۰٪	۹ کلوگرام	۲۸/۵۰ روپے فی کلو	۲۵۶/= روپے	ایک زہر کو لاب کی منتقلی
	سفید سنڈی	ڈایازینان ۱۰٪	۹ 〃	۲۸/۵۰ 〃 〃	۲۵۶/= 〃	کے ۲۵-۳۰ دن بعد
		فیوراڈان ۳٪	۱۰ 〃	۲۵/۵۰ 〃 〃	۲۵۵/= 〃	پہلی دفعہ اور پھر ۵۰-۵۵
		سیویڈال ۶/۸٪	۱۰ 〃	۳۲/۵۰ 〃 〃	۳۲۵/= 〃	دن بعد دوسری دفعہ کھڑے
	گلابی سنڈی	پاڈان ۴٪	۱۰ 〃	۲۴/۵۰ 〃 〃	۲۴۵/= 〃	پانی میں یکساں چھٹہ دیں۔
		لارسبین ۵٪	۹ 〃	۲۳/= 〃 〃	۲۰۷/= 〃	
۲-	سفید پشتی تیلہ	بی۔ایچ۔سی ۱۰٪	۳ کلوگرام	۱۸/= روپے فی کلو	۵۴/= روپے	کیڑے کے نمودار ہونے
		سیون ڈسٹ	۱۰ 〃	۲۸/= 〃 〃	۲۸۰/= 〃	پر کسی ایک زہر کا دھوڑا کریں۔
۳	پتہ لپیٹ سنڈی	میسن ۵۰٪ ای سی	۱۰۰۰ ملی لٹر	۱۴۴/= فی لٹر	۱۴۴/= روپے	کیڑے کے نمودار ہونے
		میلاتھیان ۵۷٪ ای سی	۱۰۰۰ 〃	۱۵۰/= 〃	۱۵۰/= 〃	پر کسی ایک زہر کے ساتھ
						فصل کو سپرے کریں۔
۴-	ہسپا	سومیتھیان ۵۰٪ ای سی	۵۰۰ ملی لٹر	۱۶۵/= فی لٹر	۸۲/۵۰ روپے	〃
	(سیاہ بھونڈی)	نوگاس ۱۰۰٪ ای سی	۵۰۰ 〃	۱۶۲/= 〃	۸۱/= 〃	
۵-	ٹوکا	بی ایچ سی ۱۰٪ ڈسٹ	۱½ کلوگرام	۱۸/= روپے فی کلو	۲۷/= روپے	کیڑے کے نمودار ہونے
		+ ڈی ڈی ٹی ۱۰٪ ڈسٹ	۳½ کلوگرام	۱۲/۱۰ 〃 〃	۴۲/۳۵ 〃	پر دھوڑا کریں۔
۶-	بلاسٹ	ریبسائیڈ	۲۵۰ گرام	۲۰۰/= روپے فی کلو	۵۰/= روپے	بیماری کی علامات ظاہر
		بنیلیٹ	۱۲۵ 〃	۵۰۰/= 〃 〃	۶۲/۵۰ 〃	ہونے پر کسی ایک زہر
		کاسومین	۲۵۰ 〃	۱۹۰/= 〃 〃	۴۷/۵۰ 〃	کے ساتھ فصل کو سپرے
						کریں۔
۷-	پتوں کا بھورا جھلساؤ	ڈائی تھین ایم ۴۵	۱۰۰۰ گرام	۹۵/= روپے فی کلو	۹۵/= روپے	بیماری کی علامات ظاہر
		انٹراکول ۷۰ ڈبلیو پی	۱۰۰۰ 〃	۹۶/= 〃 〃	۹۶/= 〃	ہونے پر کسی ایک زہر کے
						ساتھ فصل کو سپرے کریں۔

نمبر شمار	نام ضرر رساں عوامل	نام کرم کش مرکبات	مقدار فی ایکڑ	نرخ (فی کلو/لٹر)	خرچہ فی ایکڑ	وقت اور طریقہ استعمال
۸۔	بند کا نگیاری	وائٹاویکس بنیلیٹ	۸ گرام فی ۴ کلوگرام بیج " " " "	۳۲۰/- روپے فی کلو ۵۵۰/- " "	۲/۵۶ روپے ۶/- "	کاشت سے پہلے بیج کو زہر لگائیں۔ دی گئی زہروں میں سے ایک زہر کا استعمال کریں۔
۹۔	جڑی بوٹیاں	میچیٹی ۶۰٪ ای سی ریٹرن ۱۰٪ دانہ دار	۸۰۰ ملی لٹر ۷ کلوگرام	۱۶۵/- روپے فی لٹر ۳۲/- " فی کلو	۱۳۲/- روپے ۲۲۴/-	لابہ کی منتقلی کے ۳-۵ دن بعد۔ مطلوبہ زہر کو ۱۵ کلوگرام ریت میں ملا کر کھڑے پانی میں چھوڑ دیں۔

دھان کی نرسری اور فصل کے نقصان رساں کیڑوں وغیرہ کے خلاف مختلف زہریں اور ان کی لاگت فی ایکڑ دی گئی ہے۔ زرعی ادویات کی قیمتیں حتمی نہیں ہیں کیونکہ ان کی قیمتیں وقت کے ساتھ ساتھ بڑھتی رہتی ہیں تاہم موجودہ ریٹ کے مطابق لاگت فی ایکڑ تعین کی گئی ہے۔

جون ۱۹۸۸ء